

Til Universitetsstyret
Fra Universitetsdirektøren

Sakstype: Diskusjonssak
Møtesaksnr.: D-sak 2
Møtenr.: 6/2019
Møtedato: 11. september 2019
Notatdato: 27. august 2019
Arkivsaksnr.: 2015/15279
Saksansvarlig: Direktør Kristel Jæger Skorge, avdeling for
forskningsadministrasjon
Saksbehandler: Seniorrådgiver Ivar Bergland

Kunnskap i bruk: Status innovasjonsarbeidet ved UiO

For å styrke det videre arbeidet med innovasjon ved UiO, vedtok universitetsstyret i 2015 en strategisk satsing, omtalt som «Innovasjonsløftet». Satsingen omfatter både aktiviteter som finansieres særskilt, og aktiviteter som inngår i den ordinære virksomheten ved fakulteter og enheter.

Tiltakene og aktivitetene i Innovasjonsløftet er tidligere blitt orientert om i styret 3. mai 2016 (V-sak 6), som en del av sak om fordeling 2017 i styremøtet 20.-21. juni 2016 (V-sak 5), 14. mars 2017 (O-sak 3) samt 13. mars 2018 (D-sak 1). Styret orienteres i denne saken om nye aktiviteter og status for eksisterende tiltak innenfor de 5 definerte innsatsområdene i Innovasjonsløftet og inviteres til å drøfte satsingens status.

Videre vil vi komme tilbake med status på følgende saker i senere styremøter:

- Opprettelse av enhet for innovasjon, næringsliv- og samfunnskontakt i tilknytning til satsingen på Livsvitenskap
- Bierverv og habilitet/interessekonflikter i samarbeid med næringslivet
- IPR politikk og insentiver for forskere
- Evaluering av TTO-funksjonen
- Videreføring av Innovasjonsløftet

Arne Benjaminsen
universitetsdirektør

Kristel M.J. Skorge
avdelingsdirektør

Vedlegg: Status Innovasjonsløftet - Kunnskap i bruk

FRA
UNIVERSITETSDIREKTØREN

Møtesaksnr.: D-sak 2
Møtedato: 11. september 2019
Notatdato: 27. august 2019
Arkivsaksnr.: 2015/15279
Saksbehandler: Ivar Bergland

TIL
UNIVERSITETSSTYRET

Innovasjonsløftet ved UiO, status og tiltak 2019-2020

Innovasjonsløftet tok utgangspunkt i UiO og de utfordringer og forbedringsområder UiO hadde innen innovasjonsområdet. Følgende bakgrunn for UiOs rolle og aktiviteter på innovasjonsområdet ble angitt:

- Innovasjon er en vesentlig del av universitetenes samfunnsoppdrag
- Det skjer en stadig sterkere vektlegging av innovasjonselementer ved tildeling av eksterne forskningsmidler (Horisont 2020, Forskningsrådet m.fl.)
- Det er økte forventninger fra myndigheter, næringsliv og studenter om at entreprenørskap og innovasjon skal få større plass i utdanningene ved universitetene
- Det ble forutsatt at Livsvitenskapssatsingen skulle ha en betydelig innovasjonskomponent

I det følgende vil status på arbeid med innovasjon bli beskrevet under de 5 definerte innsatsområdene i Innovasjonsløftet.

Innsatsområde 1: Innovasjonskapasitet – Kultur, kommunikasjon og lederskap

Innovasjonsløftet peker på betydningen av å styrke kulturen for innovasjon ved UiO. UiO er Norges fremste universitet med langsiktig grunnleggende forskning som styrke. Denne forskningen og kunnskapen kan gi bidrag til politikktutforming og samfunnsliv og gi grobunn for nytt næringsliv. UiO må stimulere til en innovasjons- og entreprenørskapskultur innen alle områder av universitetets faglige virksomhet. Et felles begrepsapparat, tydelige ambisjoner og mål på tvers av miljøene, er sentralt for felles eierskap til innovasjonsarbeidet.

For å bygge en sterkere innovasjonskultur er det viktig å vise hva innovasjon er i forskjellige kontekster og innen ulike fagfelt. Målrettet informasjonsarbeid om området er derfor viktig og noe UiO har satsset på. Vi har bl.a. kartlagt og synliggjort gode eksempler i en «ressursbank» på hjemmesiden til UiO og utarbeidet en kommunikasjonsplan som peker på viktige formidlingstiltak internt og eksternt. I 2018 ble gode innovasjonseksempler synliggjort både på UiOs nettsider og i en rekke andre medier. Denne typen målrettet kommunikasjon støtter opp under alle de fire andre innsatsområdene i innovasjonsløftet.

For å sikre oppmerksomhet hos ledere på ulike nivåer har innovasjon vært et tema i ulike fora der ledere og forskere møtes. I 2019 har vi opprettet et eget innovasjonsråd ledet av viserektor for forskning og innovasjon med et særlig ansvar for å koordinere tiltak og innovasjonsaktiviteter på tvers av fakulteter, andre enheter og samarbeidspartnere. Rådet består av 2 representanter fra MN/MED, 1 representant fra UiO:Livsvitenskap, 1 representant fra UiO:Energi, 1 representant fra SV og JUS, og 1 representant fra UV, HF og TF.

Våren 2019 ble det levert en rapport om sosial innovasjon ved UiO basert på kartlegging av både eksisterende aktiviteter og potensialet for sosialt entreprenørskap og sosial innovasjon ved UiO. Rapporten fremhever at UiO ikke først og fremst trenger en egen definisjon og strategi for sosial innovasjon, men et innovasjonsbegrep og en handlingsplan som tar høyde for den komplekse og mangefasetterte innovasjonsvirkeligheten som allerede er i ferd med å ta form, både i verden og her ved UiO. Rapporten ble utarbeidet av en arbeidsgruppe med representanter fra HF, SV, JUS, OD, UV, MN og UiO:Energi. Arbeidsgruppen har sett på potensialet for både en økt bevisstgjøring internt og en synliggjøring utad og økning av UiOs betydelige samfunnsbidrag. Foreslåtte tiltak vil synliggjøre hvordan kunnskap tas i bruk fra hele UiO.

Innsatsområde 2: Kommersialisering og entreprenørskap

Forskning fra UiO har gjennom årene dannet utgangspunkt for en rekke nye selskaper, patenter og lisenser. Sentralt i dette arbeidet er teknologioverføringsselskapet Inven2 som UiO eier sammen med OUS. Selskapet skal bygge bro mellom fremragende forskning og framtidens industri og er Norges største aktør innen kommersialisering av forskning. Særlig viktige områder for kommersialisering er medisinsk behandling og diagnostikk, bioteknologi og IKT, men også resultater innen andre forskningsområder har latt seg kommersialisere med godt resultat.

Resultatene til Inven2 for 2018 vises i figuren under:

På tross av gode resultater må UiOs arbeid med kommersialisering og entreprenørskap likevel kontinuerlig stimuleres og forbedres. Som et ledd i dette er det nedsatt en styringsgruppe bestående av representanter fra begge eierne for å evaluere Inven2s økonomiske grunnlag og finansiering, samt selskapets strategi, for å vurdere en videre hensiktsmessig organisering av felles TTO. Det vil snarlig engasjeres en ekstern evaluator for å bistå i dette arbeidet. Vi samarbeider ellers tett med OUS, Inven2 og OsloTech for å videreutvikle økosystemet for kommersialisering og entreprenørskap som UiO inngår i.

Viktige bidrag til etablering av ny virksomhet er Oslo Cancer Cluster Incubator (etablert 2015) og Inven2s studentinitiativ Inven2Start i samarbeid med Start UiO og Insj UiO.

OsloTech, med sine 57 000 kvm, 300 selskaper med over 3000 ansatte, er en viktig pådriver i økosystemet med:

- Teknologiinkubatoren StartupLab (etablert 2011) med over 80 selskaper
- Co-lab (etablert 2017), akseleratorprogram for selskaper i Startuplab.
- Helseinkubatoren Aleap (etablert 2016) med 30 selskaper
- Bioinkubatoren Sharelab (etablert 2017) med 22 medlemsbedrifter

Næringsklyngene utgjør en viktig del av økosystemet for UiO. Viktige aktører er Norway Health Tech, Oslo Cancer Cluster og The Life Science Cluster (TLSC). Sistnevnte har våren 2019 blitt tatt opp i Arena-programmet som eies av Innovasjon Norge, SIVA og Norges Forskningsråd. UiO er deltaker og har en styreplass i Arena-programmet.

For å sikre interesse og engasjement i kommersialiseringsaktiviteter både i forskningsmiljø og hos enkeltforskere er det viktig å øke forutsigbarheten knyttet rammer og regler for kommersialisering av forskningsresultater. Dette har vi søkt å gjøre gjennom å gjennomgå eksisterende IPR-policy og harmonisere sidegjørementsreglement sammen med OUS.

Å sikre gode kommersialiseringsløp er krevende og det vil ofte være faser i et innovasjonsløp som fordrer tilførsel av ressurser. Universitetsstyret besluttet første gang å avsette midler til tidligfase-støtte i forsknings- og innovasjonsprosjekter (verifiseringsmidler) ved UiO i 2014. Med unntak av 2016, har UiO utlyst og tildelt midler i fire år – inkludert 2019. Fra 2017 har rammen vært på kr ni millioner finansiert gjennom Innovasjonsløftet. Dette er midler som i all hovedsak er kanalisert til MEDNAT-området. En evaluering av bruken av verifiseringsmidler er under utarbeidelse.

Ett av de sentrale virkemidlene i satsingen på forskningsdrevet innovasjon er SFI-ordningen. Her er midler fra Innovasjonsløftet bl.a. benyttet for å få fram søknader av høy kvalitet.

SFI-ordningen skal styrke innovasjon gjennom et nært samarbeid mellom bedrifter og forskningsinstitusjoner. SFI utvikler kompetanse på områder som er viktig for innovasjon og verdiskaping. Ved siste tildeling ble følgende sentre med UiO-involvering tildelt:

Centre for Scalable Data Access (SIRIUS) utvikler nye teknologier for å identifisere og behandle relevant informasjon fra den store og økende mengden digitale data ("big data"). UiO er vertskap.

Big Insight - Statistics for the knowledge economy utvikler nye statistiske metoder og verktøy, for håndtering og sammenstilling av store og komplekse datasett for privat og offentlig sektor. UiO er deltaker.

Center for innovative ultrasound solutions for health care, maritime, and oil & gas industries (CIUS) skal etablere et verdensledende senter for forskning og innovasjon innenfor ultralydbasert bildebehandling til bruk i tre ulike sektorer – helse, maritimt og olje og gass. UiO er deltager.

Centre for Connected Care (C3) etablerer nye innovative servicemodeller i helse- og omsorgssektoren. Brukeren involveres og gis påvirkningskraft og ansvar for egen helse. UiO er deltager.

Center for Cardiological Innovation (CCI) utvikler nye diagnostiske metoder for å påvise hjertesvikt og andre kardiologiske sykdommer. Senteret skal utvikle neste generasjon ultralydbasert metodologi. UiO er deltager.

Industrial Catalysis Science and Innovation (iCSI) øker industriell innovasjon, konkurransekraft og effektiv lavutslipps prosesseteknologi. Senteret utvikler nye materialer og metoder for industriell verdiskaping og flytting av forskningsfronten. UiO er deltager.

Midler til nye sentre er lyst ut våren 2019. Flere SFIER ved UiO vil bidra til å innfri målene i utviklingsavtalen mellom UiO og KD om mer omfattende forsknings-, utdannings- og innovasjonssamarbeid, herunder samarbeid med internasjonalt næringsliv og klyngeetablering innen livsvitenskap. Det ble lyst ut midler fra Innovasjonsløftet for å stimulere til sterke og gode SFI-søknader til Forskningsrådets skissefrist 10. april 2019 og fullstendig søknad 25. september 2019. Fra UiO ble det innlevert 11 skisser til SFI. Vi har godt håp om at flere av disse vil nå opp, selv i skarp konkurranse.

Forskningssentrene for miljøvennlig energi (FME) er en konsentrert og langsiktig satsing innenfor forskning på fornybar energi, energieffektivisering, CO₂-håndtering og samfunnsvitenskap. Forskningen skal skje i et tett samarbeid mellom forskningsmiljøer, næringsliv og forvaltning. FME

skal utvikle kompetanse på et høyt internasjonalt nivå. Internasjonalt samarbeid og forskerutdanning er viktige oppgaver for sentrene. UiO deltar i følgende FME'er:

INCLUsive Decarbonization and Energy transition (INCLUDE) har som mål å utvikle kunnskap og løsninger som trengs for å realisere et sosialt rettferdig lavutslippsamfunn. UiO er vertskap.

Mobility Zero Emission Energy Systems (MoZEES). I MoZEES samarbeider rundt 40 partnere om å finne nullutslippsløsninger for trafikken på vei, bane og sjø. UiO er deltager.

The Norwegian Research Centre for Sustainable Solar Cell Technology (SUSOLTECH). Sentret skal øke samarbeidet mellom ledende norske forskningsmiljøer innen solcelleteknologi og ledende norsk solcelleindustri. UiO er deltager.

Norwegian CCS Research Centre (NCCS). NCCS skal bidra til at Norge oppfyller Parisavtalen. UiO er deltager.

Centre for International Climate and Energy Policy (CICEP). Forskningscenter for internasjonal klima- og energipolitikk. UiO er deltager.

Oslo Centre for Research on Environmentally friendly Energy (CREE). Sentret skal bidra til å øke kunnskapsgrunnlaget for nasjonal energipolitikk og for debatten om internasjonale energi- og klimapolitikk. UiO er deltager.

Subsurface CO₂ storage – Critical Elements and Superior Strategy (SUCCESS). Sentret og dets partnere skal bidra til å finne gode og pålitelige måter å lagre CO₂ på og bidra til å tette noen av kunnskapshullene innenfor lagring av CO₂. UiO er deltager.

Internasjonal CCS Research Centre (BIGCCS). Senteret omfatter temamessig hele CO₂-kjeden, og skal med langsiktig og grunnleggende forskning bidra til å virkeliggjøre fullskala CO₂ – håndtering fra kraftproduksjon og industrielle prosesser. UiO er deltager.

Innsatsområde 3: Strategiske allianser og møteplasser

For å oppnå målene for innovasjonsarbeidet ved UiO er det av avgjørende betydning å få på plass arenaer der UiOs fagmiljø og studenter kan samspille med omgivelsene og utforske felles problemstillinger og tema.

For å legge til rette for samarbeid med offentlig sektor og næringsliv innenfor Livsvitenskap, er det planer for å etablere en enhet for innovasjon, næringsliv- og samfunnskontakt i tilknytning til denne satsningen. Dette arbeidet må startes raskt. Ambisjonen er fremragende forskning og teknologi i livsvitenskapsbygget med klare forventninger til ringvirkninger for næringslivet og samfunnet for øvrig.

Også UiO:Energi tilrettelegger aktivt for et godt samspill med aktører i samfunns- og næringslivet gjennom seminar, forelesningsrekker og konferanser. De deltar også aktivt som medspiller i aktiviteter rettet mot studenter innen klima og miljøområdet.

TIK- senteret ved SV-fakultetet er dedikert studier av innovasjon, og er for tiden engasjert i følgende store prosjekter:

- Oslo Institute for Research on the Impact of Science (**OSIRIS**)
- The Centre for the study of innovation policy for industrial transformation, sustainability and digitalization (**INTRANSIT**)
- **Little Tools** ERC Starting Grant: Enacting the good economy: Biocapitalization and the little tools of valuation.

I disse prosjektene samarbeider man med et variert knippe av samfunns- og næringslivsaktører slik som NAV, helseforetak, direktorater, departementer, bedrifter i byggenæringen med flere. Gjennom dialog og analyse styrkes forståelsen av hvordan innovasjon og kunnskapsutvikling skjer innen en rekke sektorer i det norske samfunnet. Dette er verdifull kunnskap som i neste omgang kan bidra til å styrke innovasjonsprosesser og samspillet mellom universitetet og samfunns- og næringslivet innen ulike områder.

For å styrke samarbeidet med særlig viktige aktører i nærings- og samfunnslivet har UiO også inngått mer langsiktige strategiske samarbeidsavtaler. Eksempler på dette er avtalene med **Equinor** og **DNB**:

UiOs avtale med Equinor har som formål å stimulere til grunnforskning og utdanning innenfor strategiske fag- og kompetanseområder som er viktige både for UiO og Equinor. UiO får tilført 10 millioner kroner per år til og med 2023. Den nye samarbeidsavtalen har en klar profil som er innrettet mot fremtidens energiløsninger, samtidig som den understøtter UiOs brede satsing på fornybar energi gjennom det tverrfaglige satsingsområdet UiO:Energi. Avtalen fokuserer på fire temaer: Energi- og klimarett, maskinlæring, strømning i geologiske strukturer, og nye energisystemer.

UiOs avtale med **DNB** har som formål dels å utdanne flere IT-arkitekter og stimulere til forskning på store organisasjoner for økt kvalitet og sikkerhet innen IT-arkitektur. Bakgrunnen er stor mangel på IT-arkitekter, og derfor startet DNB i år et fulltids praktisk-teoretisk treårig jobbstudie for nye DNB-ansatte som kalles Architect Greenhouse. Architect Greenhouse blir nå et formelt videreutdanningstilbud ved UiO, noe som betyr at også andre bedrifter kan benytte seg av tilbudet.

Tilrettelegging av møteplasser mellom forskere og nærings- og samfunnsliv må ses i et langsiktig, strategisk perspektiv. Utviklingen av en campusstrategi i samarbeid med Oslo kommune har et slikt langsiktig perspektiv og vil skje gjennom den nyetablerte medlemsorganisasjonen **Oslo Science City**. Sammen med samarbeidspartnerne Oslo kommune, Sintef, Oslo Universitetssykehus, Helse Sør-Øst, Norges Geotekniske Institutt og OsloTech har UiO tatt initiativ til å utvikle Oslo til en attraktiv kunnskapshovedstad med internasjonal gjennomslagskraft. Å se by-, kunnskaps- og næringsutvikling i tett sammenheng skal bidra til at Oslo blir en ledende by for verdiskaping og teknologiutvikling, særlig knyttet til det grønne skiftet.

UiOs samarbeid med næringslivet utvikles imidlertid også gjennom eksisterende arenaer. Bl.a har UiO intensivert innsatsen i forbindelse med Oslo Life Science-konferansen, som i år ble gjennomført for fjerde gang. UiO deltar også som partner i andre konferanser som f.eks. Cutting Edge, og i work-shops og seminarer i regi av klynger og andre.

Andre særlig viktige eksisterende arenaer som bør nevnes, er det matematisk-naturvitenskapelig fakultetet sin årlige **innovasjonskonferanse**; *Verdien av helsedata* (2018) og *Fra data til innsikt* (2019). Denne trekker deltakere fra både politikk og samfunnsliv, næringsliv, samarbeidende FoU-institusjoner, næringsklynger og offentlig virkemiddelapparat. Fra 2020 vil

denne omgjøres til UiOs innovasjonskonferanse og engasjere fagmiljøer fra hele bredden av UiOs virksomhet.

Vi vil arbeide videre med utvikling av nye arenaer og videreutvikling av eksisterende. Dette gjelder særlig innen området sosial innovasjon der vi opplever at det er behov for å legge til rette for læring og nettverksaktiviteter.

Innsatsområde 4: Studentinnovasjon - Utvikling av tjenester og tilbud for studenter

Oslo studentinnovasjon

UiO initierte og ledet prosjektet Oslo studentinnovasjon i 2016/ 2017 og 2017/2018. Prosjektet skulle inspirere og stimulere til økt interesse og aktivitet innen nyskaping og entreprenørskap blant studenter i Oslo, profilere Oslo og utdanningsinstitusjonene som en attraktiv arena for unge mennesker med ønsker og ambisjoner innen nyskaping og entreprenørskap, samt koordinere institusjonenes aktiviteter innen nyskaping og entreprenørskap. Prosjektet ble finansiert av Oslo kommune gjennom Kunnskap Oslo.

Om lag 2500 studenter deltok på aktiviteter og arrangementer, 15 studentbedrifter ble etablert gjennom en intensiv versjon av undervisningsopplegget Studentbedrift og rundt 70 virksomheter bidro i prosjektet.

Insj UiO

Ved oppstart av prosjektet var det kun Høyskolen Kristiania som hadde etablert en studentinkubator. BI Startup og Insj UiO ble initiert på omtrent samme tid og i begge tilfeller fungerte Oslo studentinnovasjon som en katalysator for etableringen. Etableringen av akselerator- og inkubator-tjenester for studenter medførte en betydelig økning i aktivitet, samtidig som antall søknader om støtte fra Oslo studentinnovasjon gikk ned. Målsettingene for Oslo studentinnovasjon var oppnådd og det ble vurdert at det ikke var grunnlag for en ny videreføring av prosjektet i 2018/2019.

En viktig erfaring fra Oslo studentinnovasjon var at studentene må ha en sentral rolle i arbeidet med å identifisere og etablere tjenester og aktiviteter det er behov for, samt at byggingen av kultur for studentinnovasjon må skje av studenter- for studenter. En slik tilnærming er også benyttet i etableringen av studentakseleratoren Insj UiO. I arbeidet med Innovasjonsløftet meldte studentforeningen Start UiO ønske om en slik tjeneste. Det ble først gjennomført en pilot på fem måneder, deretter fikk Insj UiO innvilget midler til drift ut 2018 før det i 2019 ble inngått en samarbeidsavtale mellom UiO og Insj UiO. UiOs studenter har i Insj UiO et stående veilednings- og kurstilbud som er fleksibelt og lett tilgjengelig. Insj UiOs lokaler ligger i Forskningsparken, vegg i vegg med StartupLab og med god tilgang på innovasjonskompetansen som er samlet i Forskningsparken.

Insj Studentakselerator er et program på 7 uker hvor studentene får kunnskap om forretningsutvikling, produktutvikling, salg og markedsføring, finans, selskapsstiftelse, mm. I tillegg til Insj' egne veiledere og mentorer bidrar partnere fra næringslivet i studentakseleratoren. Våren 2018 ble piloten for studentakseleratoren gjennomført med fem studentlag som deltagere. Høsten 2018 ble studentakseleratoren gjennomført med 25 deltagende lag. I tillegg til deltagelse i akseleratoren tilbyr Insj UiO veiledning til studenter og har allerede veiledet rundt 100 studentgründere.

I 2018 har Insj UiO også mobilisert til økt deltagelse i Stud-Ent, Forskningsrådets program for økt entreprenørskap blant studenter. Resultatet for 2019 ble 7 søknader med UiO som prosjektansvarlig. Målet for 2020 er en dobling av søknader. Insj UiO har blitt tildelt midler fra

UiO for å bygge opp et system for identifisering, veiledning og oppfølging av potensielle søkere til ordningen. Videre har Insj UiO fått tildelt midler for å kunne bistå studenter med å etablere tverrfaglige innovasjonsteam.

Interessen for Insj UiO og tjenestene som tilbys har vært så stor at målet om veiledning av 100 studentlag per år vil nås allerede i 2020 og Insj UiO vil øke sin kapasitet, samt oppjustere sine målsettinger. De foreløpige resultatene fra Insj UiO tyder på at Insj UiO vil bli katalysatoren UiO har søkt i arbeidet med å etablere en solid kultur for innovasjon og entreprenørskap blant UiOs studenter.

Insj UiO har inngått, eller er i ferd med, med å inngå samarbeidsavtaler med Loftet studentinkubator, BI Start up og OsloMet. På denne måten videreføres grunntanken fra Oslo studentinnovasjon om at samarbeid mellom utdanningsinstitusjonene er løsningen for å bygge en robust kultur for innovasjon og entreprenørskap blant byen studenter.

Under Karriereuka 2018 gjennomførte studentorganisasjoner ved UiO seks arrangementer som dekker temaer som læringsteknologi, FNs bærekraftsmål og innovasjon, innovasjon og helse, idéutvikling og bedriftsetablering.

I tillegg til at eksisterende studentforeninger viser økt interesse for tematikken har det de siste to årene blitt etablert fire nye studentforeninger som har innovasjon og entreprenørskap som hovedfokus (Futurum, Insj UiO, Studentforeningen for medisinsk innovasjon, ENTRY).

SPARK Norway er UiO: Livsvitenskaps innovasjonsprogram for helsereelatert livsvitenskap. Programmet ble lansert i 2017 og har et særlig fokus på studentinnovasjon. Programmet bidrar med mentorer, milepælsbasert finansiering og utdanning.

I disse dager lanseres et nytt tilbud for masterstudenter som kan søke UiO: Livsvitenskap om midler til å teste innovative ideer i laboratoriet. Tiltaket er spiren til et såkalt **biomakerspace** i det kommende livsvitenskapsbygget ved UiO. Studentakseleratoren Insj UiO og legemiddelfirmaet Bayer er UiO: Livsvitenskaps partnere i prosjektet.

UiO samarbeider med flere aktører som driver inkubatorvirksomhet og aktiviteter rettet mot studenter, f.eks.; **Startuplab, Aleap og ShareLab**.

Innsatsområde 5: Utdanning

UiO skal utdanne kandidater som er høyt kvalifiserte til å bidra til kunnskapsutvikling og til at kunnskap tas i bruk for å fremme velferd og løse utfordringer i alle deler av samfunnet. UiO utdanner både kandidater som innehar generisk kompetanse for å ta kunnskap i bruk, og kandidater som innehar fagspesialisert innovasjonskompetanse. Innovasjonsarbeid på UiO omfatter også utdanningsløp for forskere og studenter som stimulerer til innovasjon.

Den nasjonale **Gründerskolen** som driftes av UiO representerer vårt vesentligste utdanningstilbud innen oppstart av egen virksomhet. Gründerskolen feirer 20 år i 2019. Med årets kull har 2240 studenter fullført dette studieprogrammet. I tillegg har 206 studenter fullført studieprogrammet **Sosialt entreprenørskap**, til sammen nesten 2500 studenter.

Gründerskolen og Sosialt entreprenørskap er studieprogrammer ved UiO som gir 30 studiepoeng på masternivå. De er åpne for studenter fra hele landet med alle typer fagbakgrunner.

Helseinnovatørskolen

Helseinnovatørskolen er en helsefaglig utdanning etablert av UiO, NTNU, Karolinska Institutet og i samarbeid med næringsklyngene Nansen Neuroscience Network, Oslo Cancer Cluster, Norway HealthTech og andre næringsaktører i økosystemet. Formålet med Helseinnovatørskolen er å gi kunnskap og nye verktøy til hvordan nye ideer kan gro og utvikles blant helseforskere, sikre etablering av nye bedrifter, og styrke innovativ tenkning og kultur til det beste for pasienter og for økt verdiskapning. Helseinnovatørskolen har vært drevet siden januar 2017, og rundt 150 helseforskere (phd-kandidater, postdoktorer, forskere og klinikere) har deltatt. Videre planer er å utvide til å omfatte professorer.

Scientia Fellows II på Med Fak

Scientia Fellows II er et internasjonalt mobilitetsprogram for unge forskertalenter med tverrsektorielt forskningssamarbeid. Scientia Fellows II er fortsettelsen av suksessen Scientia Fellows I (finansiert via EUs FP7 MSCA Cofund) som blir avsluttet i april 2019 etter fem år med i alt 82 postdoktorer (180 årsverk) på programmet fra 33 forskjellige land (utgående og inngående Scientia Fellows). Målet med Scientia Fellows II er å sette unge talentfulle forskere i gang med en karriere som vil gi dem store muligheter på veien videre. Postdoktorene får jobbe i førsteklases fagmiljøer både i academia og, der det er mulig, i et samspill med andre sektorer; de får tilgang til oppdatert forskningsinfrastruktur; kursing innen forskningsledelse; hjelp til søknadsskriving om eksterne midler; formidling og innovasjon (bl.a Helseinnovatørskolen som beskrives over). Scientia Fellows II er helt unik ved UiO og vil være med på å styrke innovasjon og samarbeidet mellom fakulteter ved UiO, UiO:Livsvitenskap, helsesektoren og næringslivet fremover.

CSE – Computing in Science Education

CSE er MNs senter for fremragende undervisning (SFU), som bidrar til å inkludere beregningsorienterte aktiviteter i begynnerkursene i bachelorutdanningene. Dette gjøres på tvers av fagdisiplinene, slik at undervisningen lettere knyttes til aktuell forskning. Målet med beregningsorientert utdanning er å integrere realistiske problemstillinger for studenter allerede i begynnerundervisningen. Studentene får gjennom beregningsorientert utdanning praktiske ferdigheter både i det å bruke ferdig programvare for beregninger og selv å programmere beregninger.

CityStudio Oslo

I CityStudio Oslo skal studenter, med bistand fra forskere, ansatte i Oslo kommune og andre interessenter jobbe fram eksperimentelle byutviklingsprosjekter. At Oslo er Miljøhovedstad i 2019 er bakteppet, og målet er at Oslo skal bli en enda bedre og enda grønnere by å bo i.

Etableringen av CityStudio Oslo er et eksempel på hvordan internasjonalisering bidrar til utveksling av ideer. Høsten 2017 startet Jennifer Vallee sine mastergradsstudier ved UiO. Med seg i bagasjen fra Canada hadde hun erfaring som student og prosjektmedarbeider i CityStudio Vancouver og et brennende engasjement for å gi studenter i Oslo muligheten til å være med å utvikle byen de bor i.

Forbildet for CityStudio Oslo er CityStudio Vancouver. Siden etableringen i 2011 har CityStudio Vancouver bidratt i over 700 prosjekter som bidrar til å gjøre byen «more sustainable, liveable and joyful». Oslo blir den første europeiske byen som benytter modellen fra Vancouver i tillegg til byer i Australia og Canada. Oslo City Studio er formelt i gang fra august 2019.

TIK – Master

Ved Senter for teknologi, innovasjon og kultur (TIK-senteret) tilbys et to-årig tverrfaglig masterprogram hvor studentene lærer å analysere ulike sider ved kunnskapssamfunnet, blant annet hvordan kunnskap og teknologi oppstår og brukes. Studentene kan velge mellom to spesialiseringer: innovasjonsstudier eller vitenskaps- og teknologistudier (STS). Tidligere studenter

arbeider som innovasjonskonsulenter og med endring og nyskaping innen en lang rekke samfunnssektorer og i næringslivet.

Master in Entrepreneurship tilbyr en toårig mastergrad i entreprenørskap for studenter med bachelorgrad i realfag/ingeniørfag/teknologi/medisin/odontologi. Studieprogrammet tilbys på engelsk og er således også en arena for samspill mellom norske og utenlandske studenter. Det tilbys også et enkeltfag (ENT1000 - Entreprenørskap) på bachelornivå som går hvert semester. Emnet er åpent for alle uavhengig av fagbakgrunn.